

Kazatel: Josef Hurta

Čtení: Sk 9, 1 – 9

Text: Sk 22, 6 – 11 *Když jsem ještě byl na cestě a blížil se k Damašku, kolem poledne mě najednou obklopilo jasné světlo z nebe. Padl jsem na zem a uslyšel jsem hlas, který mi pravil: 'Saulu, Saulu, proč mě pronásleduješ?' Já jsem odpověděl: 'Kdo jsi, Pane?' A on mi řekl: 'Já jsem Ježíš Nazaretský, kterého ty pronásleduješ.' Moji průvodci viděli sice světlo, ale neshléli hlas tobo, kdo ke mně mluvil. Řekl jsem: 'Co mám dělat, Pane?' A Pán mi řekl: 'Vstaň a pokračuj v cestě do Damašku; tam ti bude řečeno všechno, co ti Bůh ukládá.' Protože jsem byl oslepen jasným světlem, museli mě moji druhové vzít za ruku a tak mě dovedli do Damašku.*

V tomto povelikonočním období promýšlíme různé aspekty vzkříšení. V kázání jsme se už zabývali tím, co má evangelium na mysli, když se v něm píše, že při Kristově smrti se otevřely hroby a mnozí svatí byli vzkříšeni. Také jsme přemýšleli nad otázkou saduceů, jak to bude po vzkříšení s manželstvím a co znamená, že Hospodin je Bohem živých a ne mrtvých.

Dnes se budeme zabývat další zajímavou otázkou, s níž se v bibli setkáváme v souvislosti se vzkříšením. Už konfirmandi se učí, že Kristus se po svém vzkříšení zjevoval učedníkům po čtyřicet dní a pak byl vzat do nebe. Tím prý zjevování skončilo. Ale je zjevování vzkříšeného Krista skutečně ohraničeno touto čtyřicetidenní lhůtou? Důkazem, že tomu tak není, je apoštol Pavel. I jemu se zjevil vzkříšený Kristus, ačkoliv už bylo dávno po Ježíšově nanebevstoupení. To nás vede k závěru: S Kristem se mohou lidé setkat i poté nebo i přesto, že Ježíš vstoupil na nebesa a sedí po pravici Boha Otce všemohoucího.

Samotná bible naznačuje, že takové setkání s živým Kristem může mít velmi rozmanité podoby. Zatímco učedníci se bezprostředně po velikonocích setkávají s Ježíšem ještě zpravidla v podobě nějakého člověka, kterého ovšem jako Ježíše už nepoznávají a mají jej buď za zahradníka, počestného nebo táborníka, který si nad ohněm opéká rybu, u apoštola Pavla vidíme Krista, který už ani lidskou podobu nemá. Pavla na cestě do Damašku osvítilo světlo a uslyšel hlas. To je vše. Nic víc. Nicméně i toto setkání s Kristem je skutečné, protože působí radikální proměnu Pavlova života. To je ostatně mnohem přesvědčivější důkaz vzkříšení než nějaká fyzická přítomnost ať už v podobě lidské postavy nebo pro někoho třeba hostie.

Na rozdíl od všelijakých vidění otevřených hrobů nebo neznámých počestných je právě Pavlovo obrácení u Damašku zkušenost, kterou je možné nejen sdělit, ale i sdílet. Je to zkušenost, v níž by si apoštol rozuměl s mnoha křesťany i napříč staletími. Zkušenost obrácení, jak ji popisuje apoštol Pavel, jistě v sobě nese jisté legendární rysy a momenty, které autor interpretuje na základě své pozdější víry, ale kdo z nás to nedělá? Své zážitky si také my stylizujeme do schématické a poutavé podoby, aby byly snadno sdělitelné a jasně vypovídající. Jistě, že se najdou skeptici, kteří nad takovým svědectvím nově obrácených křesťanů nedůvěřivě ohrnou nos, ale je to jejich škoda. Absence respektu ke zkušenosti druhých je pak připraví o radost ze sdílení rozdílných zkušeností víry.

Na příběhu obrácení apoštola Pavla jsou některé pozoruhodné rysy, které bychom neměli pominout.

Za prvé: Ten příběh můžeme číst v knize Skutků hned třikrát. Poprvé jako Lukášův dokumentární popis a pak ještě dvakrát jako Pavlovo vyprávění osobní zkušenosti a svědectví víry. Když je něco v bibli dvakrát, je to důležité. A když je tam něco třikrát, pak je to zásadní. Jestliže čteme trojí popis obrácení, znamená to, že jde o zcela zásadní věc.

Nicméně apoštol Pavel, když mluví o této své zkušenosti, nikdy slovo obrácení nepoužije. Stejně tak mnozí evangelíci by pro popis svého setkání s vírou toto slovo nikdy nepoužili. Přijde jim buď příliš silné, nebo naopak zatížené negativními zkušenostmi s těmi, kteří své obrácení vystavují na odív na náš vkus příliš okatě a povrchně. Přesto se jedná o biblický termín, který výstižně vyjadřuje změnu smýšlení vyvolanou setkáním s živým Kristem a není třeba se ho bát. Proto jej v souvislosti s Pavlovou zkušeností užívám i já.

Druhý postřeh z daného textu se týká formy sdělení. I když všechny tři popisy Pavlova obrácení ve Skutcích jsou z pera Lukášova, dva z nich jsou vloženy do úst samotnému Pavlovi – jde tedy o formu osobního svědectví a sdělení vlastní zkušenosti. Mám za to, že jde o základní způsob sdílení víry. Tzn. nejde o sdělení, co církve učí a co se má věřit, nýbrž co to znamená pro mě, jaká je s tím moje osobní zkušenost, zda to mohu z vlastní zkušenosti potvrdit či nikoliv. To je totiž pro posluchače sdělení zcela zásadní – totiž zda bylo evangelium takříkajíc klinicky testováno na lidech a s jakými výsledky. Podle toho se druzí orientují, zda to může být i pro ně přínosné či nikoliv, zda je to užitečné nebo škodlivé.

Třetí postřeh je poněkud relativizující: Už v samotné bibli obsahuje Pavlova zkušenost jisté nesrovnalosti. V jednom popisu čteme, že Pavlovi průvodci viděli světlo, ale neslyšeli hlas, který k němu mluvil. V druhém popisu je to přesně naopak. Slyšeli hlas, ale nic neviděli. Tak jak to tedy bylo? Pro někoho to může být známka nevěrohodnosti Lukášova vyprávění, pro mě je to naopak známka autenticity. Ani já, když vyprávím nějakou svoji zkušenost, neříkám ji pokaždé stejně. Podobně je tomu i v evangeliích, kde také nelze harmonizovat příběh Ježíšova života. Právě to by bylo na něm podezřelé a působilo by to uměle.

Když tedy shrnu své myšlenky, které mě napadly nad příběhem apoštola Pavla, jsou to tyto postřehy:

Obrácení apoštola Pavla je důkazem, že s Kristem se mohou lidé setkat i přesto, že vyznáváme Ježíšovo nanebevstoupení. Setkání s Kristem může mít zcela rozmanitou podobu. Setkání s člověkem, který nám otevře Písma, osvícení až oslnění Kristem, náhlé až násilné zastavení na cestě života nebo prostě sdílení zkušeností a svědectví víry jiných křesťanů. Může to být až neuvěřitelné vyprávění o obrácení k Bohu, ale může to být i zcela civilní zkušenost aniž by to dotyčný musel nazvat tím biblickým termínem obrácení. Sdílet víru však nelze distancovaně, bez osobní zkušenosti a vlastního přitakání k pravdivosti víry.

Bratři a sestry, dnes jsme při biblickém výkladu nešli takříkajíc po textu, spíše jsme kroužili kolem. I tak nás ale Pavlův příběh nutí k zamyšlení: Jak bych svoji osobní zkušenost s živým Kristem popsal já, jaká bych volil slova a obrazy, co u mě iniciovalo život víry a jak to sdílet s ostatními jim ku prospěchu, aby poznali, že naše víra je vyzkoušená a osvědčená, jinými slovy, že naše věření je takříkajíc prověřené.

Modlitba: *Pane Ježíši Kriste, naše zkušenosti s tebou jsou různé a rozdílné, ale to je právě proto, že ty jednáš s každým jednotlivě, osobně, z očí do očí. My však tvůj pohled často nesneseme a nevidíme tě, protože nemůžeme hledět do Slunce. Dej, ať přesto svoji zkušenost můžeme sdílet s druhými a vzájemně se tak povzbuzujeme ve víře. Amen.*

Přímlovná modlitba: *Pane Ježíši Kriste, prosíme tě za svědectví tvé církve v tomto světě. Dej, ať nám nejde především o náš vlastní image, ale o tvoji pravdivou podobu, jak jsme tě poznali. Prosíme tě za křesťany, kteří jsou pronásledováni pro svou víru. Prosíme za vzájemnou solidaritu a pomoc. Dej, ať se máme vzájemně v úctě, respektujeme svoji rozdílnou zbožnost, máme pochopení pro ty, kdo mají jinou zkušenost víry. Děkujeme ti, že nás spojuješ Duchem svatým a láskou, bez níž ani víra přenášející hory nic není. Amen.*